

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Україна)
кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Університет Григорія Сковороди в Переяславі (Україна)
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (Україна)
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка (Україна)
Кардіффський університет Метрополітан (Велика Британія)
Телевський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Грузія) Поморська
академія в Слупську (Республіка Польща)
Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща) Державний
університет Середнього Заходу УНІЦЕНТРО (Бразилія)

МАТЕРІАЛИ

**IX Міжнародної науково-практичної конференції
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»
«PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF
HIGHER AND SECONDARY EDUCATION IN THE CONDITIONS
OF MODERN CHALLENGES: THEORY AND PRACTICE»
(м. Харків, 19 – 20 березня 2025 року)**

**Харків
2025**

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

*До 80-річчя від дня присвоєння
університету імені Г.С. Сковороди*

**Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої
освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика**

*матеріали IX Міжнародної науково-практичної
конференції*

Харків – 2025

УДК 37.013.77
П86

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 19 – 20 березня 2025 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – 416 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукових пошуків докторантів, аспірантів, студентів з питань розвитку педагогічної науки й освіти, психолого-педагогічних аспектів інклюзивної освіти, організації дистанційного навчання, реалізації інноваційних технологій, розвитку обдарованої особистості в сучасному освітньому середовищі, професійної підготовки фахівця, а також сучасних проблем порівняльної педагогіки.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

*Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 16 квітня 2025р.*

Отже, дослідження підтверджує необхідність розвитку міжкультурної компетентності викладачів ВВНЗ як важливого складника їхньої професійної підготовки. Урахування специфіки військової освіти дасть можливість розробити ефективні методики та стратегії формування цієї компетентності, що буде сприяти підвищенню якості підготовки військових фахівців у сучасних умовах міжнародного співробітництва та глобалізації.

Список використаних джерел

1. Боярська-Хоменко А. В. Інтернаціоналізація підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у педагогічних ЗВО: досвід, виклики і перспективи. *Теорія та методика навчання та виховання*: зб. наук. праць. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди 2023. № 55. С. 18–29. DOI : <https://doi.org/10.34142/23128046.2023.55.02>
2. Василенко О. Міжкультурна компетентність: поняття, структура, принципи та методи розвитку. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 2022. Вип. 22(2). С. 59–67. DOI : [https://doi.org/10.35387/od.2\(22\).2022.59-67](https://doi.org/10.35387/od.2(22).2022.59-67)
3. Стратегія воєнної безпеки України. Воєнна безпека - всеохоплююча оборона. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#n2>
4. Стратегія національної безпеки України. Безпека людини – безпека країни. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12>

SOFT SKILLS AS A TOOL FOR STRENGTHENING STUDENT AGENCY IN THE LEARNING PROCESS

Maryna VYSHNEVSKA

Associate Professor of the Department of Philology and Translation
of Kyiv National University of Technologies and Design,
PhD student of the Institute of Pedagogy,
National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine

У статті проаналізовано взаємозв'язок між гнучкими навичками та розвитком студентської суб'єктності, зокрема їхній вплив на автономію, відповідальність та залученість до навчання. Також розглянуто стратегії інтеграції гнучких навичок для формування у студентів активної позиції щодо академічного й професійного розвитку

Ключові слова: суб'єктність студента, гнучкі навички, критичне мислення, саморегуляція, комунікативні навички.

The article explores how soft skills contribute to student agency by examining their role in promoting autonomy, responsibility, and engagement in learning. It also highlights effective strategies for integrating soft skills into education to help students become active participants in their academic and professional development.

Keywords: student agency, soft skills, critical thinking, self-regulation, communication skills.

The development of soft skills is crucial in fostering student agency. Nowadays, these skills enable students to be responsible for their learning. When students cultivate critical thinking, communication, self-regulation, problem-solving, and adaptability, they become more autonomous, proactive, and ready to choose the right education strategy.

From the psychological point of view, agency can be defined as an individual's ability to recognize and control their actions, make choices, influence or oppose change, and be accountable for their decisions [2, p. 102]. For students, agency means the ability of a learner to take initiative, make decisions, and take an active part in shaping their learning experience. In modern education, adaptability and self-direction are increasingly valued, so agentic students are willing to shape the direction and dynamics of their learning strategy and influence the results they get. However, traditional teaching methods often emphasize rote learning over critical thinking, limiting students' opportunities to develop autonomy. In addition, a lack of emphasis on holistic skills development leaves students unprepared for independent decision-making and problem-solving [1, p. 91].

To face these challenges, it is necessary to integrate soft skills into educational practice. Teachers should encourage students to develop critical thinking so they can analyze information and make informed judgments.

Communication skills promote collaboration and self-expression, while self-regulation supports goal-setting and time management. Being adaptable and good at problem-solving is the prerequisite for dealing with academic challenges. Practicing these skills in the learning process makes students confident and aware of what they really want and need to obtain in various learning situations. As a result, students can be flexible and succeed in the modern, rapidly changing world. Integrating soft skills into teaching is a multifaceted process. Students must receive regular feedback to develop these skills, as they are often not confident and need reflection and regular practice. Additionally, soft skills such as communication, critical thinking, and self-regulation are closely connected with personal growth and are not easily measured through traditional assessments [3, p.256]. Students have different learning styles and require different approaches, complicating the process. Educators should also consider the academic content when practicing soft skills with their students, as this requires time and resources. Furthermore, to create a classroom environment that encourages soft skills development, it is essential to promote an atmosphere of openness, trust, and collaboration, which is not always easy to establish. Thus, integrating soft skills into teaching requires a holistic, adaptable approach that considers both the individual needs of students and the dynamic nature of the learning process.

Traditional education barriers prevent the development of student agency. For example, rote learning is one of those barriers, where students have to memorize information without deep understanding. This approach discourages critical thinking and problem-solving skills. The lack of critical thinking activities, in turn, excludes students from adequately analyzing and evaluating the information and, consequently, from the independent thinking process. Passive learning models, where students are primarily receivers of information rather than active participants, also limit the interaction and growth of self-regulation. These traditional methods can reduce students' motivation and restrict their ability to take control of their learning.

In the context of society's rapid digital transformation, we are witnessing new technological challenges that require comprehensive scientific analysis. One of the key aspects is the problem of digital distractions, which significantly affect an individual's cognitive processes and productivity. The cases of artificial intelligence frauds are also common, which threaten information security and require the development of effective countermeasures. The real challenge for teachers is to help students organize the process of self-monitoring of online learning and to form a conscious and responsible attitude to learning.

Soft skills can be integrated into education through many methods designed to build key competencies. Project-based learning encourages students to engage in problem-solving, teamwork, and leadership, fostering collaboration and responsibility. Debates and discussions enhance communication skills and critical thinking, allowing students to articulate ideas and evaluate different perspectives. Self-reflection activities, like self-assessments and goal-setting, promote self-awareness and personal growth, enabling students to track their progress and refine their abilities. Case studies and ethical dilemmas provide opportunities to develop decision-making skills and integrity by confronting real-world challenges. Additionally, mentorship and feedback offer personalized support, guiding students in their academic and personal development. These methods, when integrated effectively, can empower students to build the soft skills necessary for success in both academic and professional contexts.

By incorporating soft skills into their teaching, educators can enhance students' autonomy, responsibility, and engagement in learning (even though this may initially stem from structured activities). Integrating methods such as project-based learning, debates, and self-reflection can foster these skills, promoting a greater sense of ownership in students' educational journeys (even though this may begin with guided support). Looking forward, exploring digital tools for soft skills development could further empower students, particularly in online settings, though this may require ongoing adaptation from educators.

References

1. Aristova, N. Scientific and theoretical analysis of the concept of "subjectivity" in modern psychological and pedagogical literature // Youth and Market. 2016. № 11–12 (142–143). P. 90–94.
2. Brown, D. Agency and motivation to achieve language-learning objectives among learners in an academic environment in France // Apples – Journal of Applied Language Studies. 2014. Vol. 8, № 1. P. 101–126. (hal-01524936).
3. Malykhin, O., Aristova, N., Melikova, S. Soft skills development strategies for computer engineering and information technologies undergraduate students devised in the process of learning English // Environment. Technologies. Resources. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference. 2021. Vol. 2. P. 255–260. DOI: <https://doi.org/10.17770/etr2021vol2.6602>.

МОТИВАЦІЙНИЙ ФАКТОР ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО АНІМАЦІЙНОЇ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Анна ГОЛЕНКОВА

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

У статті досліджено значення мотиваційного фактору у формуванні готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційної спортивної діяльності в закладах загальної середньої освіти. Обґрунтовано необхідність підвищення їхньої зацікавленості в упровадженні інноваційних методик. Представлено результати дослідження мотиваційного фактору і запропоновано шляхи вдосконалення навчального процесу.

Ключові слова: мотивація, готовність, майбутніх учителів, анімаційна спортивна діяльність, спортивна анімація, фізична культура.